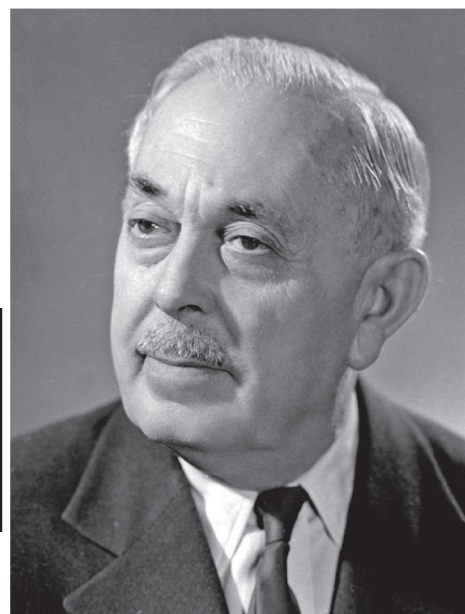

RÓNAI SÁNDOR

1892. október 6. Miskolc, Borsod vármegye -
1965. szeptember 28. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum

FŐBB TISZTSÉGEI

Közellátási miniszter	1945. július 21.–1945. november 15.
Az SZDP PB tagja	1945. augusztus 20.–1948. június 12.
Külkereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter	1945. november 15.–1949. június 11.
Az MDP KV tagja	1948. június 14.–1956. október 31.
Az MDP PB tagja	1948. június 15.–1953. június 28.
Külkereskedelmi miniszter	1949. június 11.–1950. május 8.
Az Elnöki Tanács elnöke	1950. május 8.–1952. augusztus 14.
Az MDP KV Szervező Bizottsága tagja	1951. március 2.–1953. június 28.
Az Országgyűlés elnöke	1952. augusztus 18.–1963. március 21.
Az MDP PB póttagja	1956. július 18.–1956. október 31.
Az Országgyűlés elnökeként a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány tagja	1956. november 4.–1957. február 28.
Az MSZMP IKB, illetve KB tagja	1956. november 7.–1965. szeptember 28.
A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány tagjaként megbízva a kereskedelmi ügyek vezetésével	1956. november 12.–1957. február 28.
Az MSZMP Ideiglenes Intéző Bizottsága tagja	1957. február 26.–1957. június 29.
Az MSZMP PB tagja	1957. június 29.–1965. szeptember 28.

PÁLYÁJA

Apja, Rónai Sándor napszámos volt, fiatalon megrokkant, ezért csak alkalmi munkákat tudott vállalni, anyja, Szekeres Zsuzsanna mosónőként tartotta el családját. Fiai közül Rónai Rudolf 1963–1967 között közlekedési- és postaügyi miniszterhelyettes, majd 1976-ig helsinki nagykövet volt; Rónai Ferenc, a *Népszava* újságírója egy kisegítő karhatalmi alakulat kötelékében tevékenykedő Vörös Brigád tagjaként részt vett a fegyveres ellenállásban, Budapest német uralom alóli felszabadítása előtt a nyilasok kivégezték.

A négy polgári kijárása után kőművestanoncnak állt, 1910-ben segédlevelet szerzett. Még inaskorában megválasztották a Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetsége (MÉMOSZ) helyi csoportjának jegyzőjévé, 1910-ben belépett a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba. 1918-ban az építőmunkás-szakszervezet helyi csoportjának elnöke, az őszirózsás forradalom idején a miskolci munkástanács tagja lett, 1919. március 21-e után a városi műszaki ügyosztálynál politikai megbízott is volt, vállalt sze-

repe ellenére a kommün bukása után a büntetőeljárást elkerülte. A szociáldemokrata párt helyi szervezete 1922. májusban választotta meg helyettes titkárnak, három évvel később már a miskolci szervezet titkára volt, s ezt a tisztségét megőrizte a párt 1944. márciusi betiltásáig. Ugyanakkor a MÉMOSZ helyi titkári feladatkörét is ellátta, sőt 1941-ben beválasztották a szakszervezet központi vezetőségébe. 1925-ben bekerült az MSZDP országos választmányába, 1929-től Miskolc város törvényhatósági bizottságának választott tagja volt. 1933 és 1939 között pártja egyéni és listás helyen több időközi és rendes országgyűlési választáson indította jelöltként, de egyik alkalommal sem jutott be a törvényhozásba. A párt vidéki szervezeteinek átalakításakor, 1936 végén megbízták a Miskolc székhellyel felállított északi kerületi (észak-magyarországi) titkárság vezetésével.

1941. áprilisban más szociáldemokrata vezetőkkel együtt behívták munkaszolgálatra, majd egy büntetőszázadba osztották be, de a szociáldemokrata pártvezetőség belügyminisztériumi interveniálásának eredményeként öt hét múlva leszerelték. A német megszállás alatt 1944. április elején őrizetbe vették, előbb toloncházba került, majd a nagykanizsai internálótáborba vitték, ahol a táborirodán dolgozott. 1944. július végén kiszabadult, de rendőri felügyelet alá helyezték. A nyilas hatalomátvételt követően sikeres szökése után a szovjet csapatok megérkezéséig illegalitásban Szirák községben élt.

A felszabadított Miskolcon 1944. december 17-én tartott népgyűlésen távollétében beválasztották az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe, 1945. november 1-től élete végéig Borsod megyét képviselte a törvényhozásban. 1944. december 21-én, mint a Szociáldemokrata Párt helyi ideiglenes pártvezetőségének tagját, megbízták a párt észak-magyarországi főkerülete vezetésével. 1945. január végén az SZDP miskolci szervezetének titkára, a városi nemzeti bizottság alelnöke és az új törvényhatósági bizottság tagja lett. 1945. áprilisától a szociáldemokrata *Felvidéki Népszava* főszerkesztője volt. 1945. júliusban a leváltott Faragho Gábor altábornagy utódként az Ideiglenes Nemzeti Kormány közéletügyi miniszterévé nevezték ki, amely együtt járt pártbeli pozíciójának megerősödésével: az SZDP XXXIV. kongresszusán (1945. augusztus 18–20.) az új pártvezetőség és a politikai bizottság tagjává választották. 1945. november 1-től 1949. júniusig kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter volt.

Az SZDP vezetőségén belül a kommunista párttal való együttműködés feltétlen hívének számított. A két munkáspárt egyesítése előtt az SZDP képviselőjében részt vett az összekötő bizottság tárgyalásain, tagja lett a március 10-én létrehozott közös politikai bizottságnak. A Magyar Dolgozók Pártja alakuló kongresszusán (1948. június 12–14.) bekerült a legfelsőbb pártszervekbe, a Központi Vezetőségbe és a Politikai Bizottságba. 1949. júniustól az addigi tárcája kettéválasztásával létrehozott Külkereskedelmi Minisztériumot vezette, s tagja lett a Gazdasági Tanács utódként életre hívott Népgazdasági Tanácsnak is. 1950. május 8-án – elődje, Szakasits Árpád letartóztatását követően – megtették a kollektív államfői testület, az Elnöki Tanács elnökének. 1951. márciusban az MDP Szervező Bizottságának is tagja lett. 1952. augusztusban felállították az államfői székbe, s helyette újabb politikai díszfunkcióként megkapta az Országgyűlés elnökének posztját. Az MDP KV 1953. június 27–28-i ülésén kimaradt a PB-ből, a Szervező Bizottságot pedig megszüntették. 1954. augusztustól a Hazafias Népfront Országos Tanácsa Elnökségének tagja volt. 1956. júliusban, Rákosi Mátyás első titkár leváltásakor póttagként ismét bekerült a PB-be, augusztusban az Elnöki Tanács tagja lett.

Az 1956-os forradalom idején a Parlamentben tartózkodott, az MDP KV 1956. október 26-i ülésén pedig mindenre elszánt, keményvonalas hangnemben szólalt fel: „Mindenen egyetértek Marosán elvtárral. 1. Kommunista egységért való harc. 2. Szovjetunióhoz való hűség, szilárdan harcolni, becsülettel élni vagy meghalni”. 1956. november 2-án visszautasította a Jurij Andropov szovjet nagykövet által felajánlott menedéket. 1956. november 4-től 1957. február 28-ig az Országgyűlés elnökeként a Magyar Forra-

dalmi Munkás-Paraszt Kormány tagja, november 12-étől a kereskedelmi tárca vezetője volt, 1957 őszéig részt vett a kormány mellett működött Gazdasági Bizottság ülésein is. Létrejöttétől fogva tagja volt a Magyar Szocialista Munkáspárt Ideiglenes Központi Bizottságának, 1957. februártól pedig az Ideiglenes Intéző Bizottságának (1957. júniustól PB és KB) is.

1963. márciusban az Országgyűlés elnöki székéből vonult nyugállományba, de haláláig a PB, KB, az Elnöki Tanács tagja, a HNF OT elnökségi tagja és a Magyar-Szovjet Baráti Társaság elnöke (e posztot 1960-tól töltötte be) maradt.

IRODALOM

Rónai Sándor, 1892–1965. *Népszabadság*, 1965. szeptember 29.

Szeredi Péter: Rónai Sándor. In *Politikus pályák*. Szerkesztette Sánta Ilona. Kossuth Kiadó, Budapest, 1984. 278–290.

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyírő András. Interart Stúdió, Budapest, 1989. 310–311.

Bölgöny József–Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848–2004*. Ötödik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. 430–431.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 357–358.